

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ ІЗ ДИТЯЧИМИ ІНФЕКЦІЯМИ

ПРОБЛЕМИ КЛІНІЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ

*Науково-практичний журнал
для педіатрів та лікарів загальної практики –
сімейної медицини*

№ 1 (55) 2022

Ужгород – 2022

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Медичний факультет
Кафедра дитячих хвороб із дитячими інфекціями

ПРОБЛЕМИ КЛІНІЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ

Науково-практичний журнал для педіатрів та лікарів загальної практики – сімейної медицини

Редакційна колегія та редакційна рада журналу
«ПРОБЛЕМИ КЛІНІЧНОЇ ПЕДІАТРІЇ»

Головний редактор Горленко О.М.
Заступник головного редактора Томей А.І.
Відповідальний секретар Пушкаренко О.А.

Члени редакційної ради

Архій Е.Й. (Ужгород), Білоусова О.Ю. (Харків), Болдижар П.О. (Ужгород), Девіняк О.Т. (Ужгород),
Дербак М.А. (Ужгород), Дудник В. М. (Вінниця), Костенко Є.Я. (Ужгород), Надрага О.Б. (Львів), Сірчак Е.С. (Ужгород),
Чопей І.В. (Ужгород), Kaczmarek Maciej (Польща), Kishko Aleksander (Словаччина), Kruszewski Jerzy (Польща),
Kurzawa Ryszard (Польща), Strandvik Birgitta (Швеція).

Члени редколегії

Беш Л.В. (Львів), Дебрецені О.В. (Ужгород), Коссей Г.Б. (Ужгород), Клітинська О.В. (Ужгород), Ленченко А.В. (Ужгород),
Маляр В.А. (Ужгород), Міцьо Т.В. (Ужгород), Няньковський С.Л. (Львів), Поляк М.А. (Ужгород), Сочка Н.В. (Ужгород),
Рогач І.М. (Ужгород), Рошко І.Г. (Ужгород), Юрцева А.П. (Ів.-Франківськ).

Журнал зареєстровано, свідоцтво про державну реєстрацію КВ №13685-2659ПР від 20.11.2007 р.
Рекомендовано до друку Вченою радою ДВНЗ "УжНУ" від 31.03.2022 р. протокол № 3.

Журнал внесено до переліку фахових видань із медичних наук
Постанова президії ВАК України №1-05/5 від 18 листопада 2009 р.
Реєстрація поновлена наказом МОН України від 13.07.2015 р. № 747.
Журнал включений до переліку наукових фахових періодичних видань категорії «Б»
(наказ МОН України № 409 від 17 березня 2020 р.)

Адреса редакції: м.Ужгород, вул. Капітульна, 21
Тел.: +38 031 22 3-73-59, +38 031 2 61-71-24
e-mail: kaf-dithvorob@uzhnu.edu.ua
Сайт: <http://journal-pkp.uzhnu.edu.ua/>

Періодичність виходу – щоквартально

Відповідальність за добір та викладення фактів у статтях несуть автори.

Усі статті рецензовані. Розмноження матеріалів журналу, опублікованих у виданні, допускається лише з письмового дозволу редакції. За зміст рекламних матеріалів відповідальність несе рекламодавець.

Формат 64x90/8. Папір офсетний. Підписано до друку 7.04.2022 р.
Зам. № 0123. Умов. друк. арк. 16. Тираж 300 прим. Гарнітура Cambria.

Оригінал-макет виготовлено та віддруковано у ТОВ "Поліграфцентр "Ліра".
м. Ужгород, вул. Митрака, 25
www.lira-print.com

Ministry of Education and Science of Ukraine
State Higher Educational Institution «Uzhhorod National University»
Medical Faculty
Department of Children's Diseases with Children's Infections

PROBLEMS OF CLINICAL PEDIATRICS

*Scientific and practical journal for pediatricians and
general practitioners - family medicine*

Editorial board and Editorial council of journal
«PROBLEMS OF CLINICAL PEDIATRICS»

Editor in chief Horlenko O.M.
Deputy Editor-in-Chief Tomey A.I.
Responsible secretary Pushkarenko O.A.

Members of the Editorial Board

Arhij E.J. (Uzhhorod), Bilousova O.Yu. (Kharkiv) Boldyzhar A.A. (Uzhhorod), Devinyak O.T. (Uzhhorod),
Derbak M.A. (Uzhhorod), Dudnyk V.M. (Vinnytsia), Kostenko Ye.Ya. (Uzhhorod), Nadruga O.B. (Lviv), Sirchak E.S. (Uzhhorod),
Chopej I.V. (Uzhhorod), Kaczmariski Maciej (Polshha), Kishko Aleksander (Slovachchyna), Kruszewski Jerzy (Polshha),
Kurzawa Ryszard (Polshha), Strandvik Birgitta (Sweden).

Members of the Editorial Council

Besh L.V. (Lviv), Debreceni O.V. (Uzhhorod), Kossey G.B. (Uzhhorod), Klitynska O.V. (Uzhhorod), Lenchenko A.V. (Uzhhorod),
Maliar V.A. (Uzhhorod), Mitsio T.V. (Uzhhorod), Nyankovskyy S.L. (Lviv), Polyak M.A. (Uzhhorod), Sochka N.V. (Uzhhorod),
Rohach I.M. (Uzhhorod), Roshko I.H. (Uzhhorod), Yurtseva A.P. (Ivano-Frankivsk).

The journal has been registered, certificate of state registration KB №13685-2659IP dated 20.11.2007.
Recommended for publication by the Academic Council of the State Higher Educational Institution «UzhNU»
dated 31.03.2022 p., № 3.

The journal has been included into the list of professional publications of medical sciences
Order of the Higher Attestation Commission (HAC) of Ukraine №1-05/5 dated 18 November 2009
Registration has been renewed according to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine
№ 747 dated 13 July 2015

The journal is included in the list of scientific professional periodicals, Category «B»,
according to the Order No. 409 of March 17, 2020, of the Ministry of Education and Science of Ukraine

Editorial office address: Uzhhorod, Kapitulna St., 21
Tel.: +38 031 22 3-73-59, +38 031 2 61-71-24
e-mail: kaf-dithvorob@uzhnu.edu.ua
Site: <http://journal-pkp.uzhnu.edu.ua/>

Frequency – quarterly

The authors are responsible for the selection and presentation of the facts in the articles.

All articles are reviewed. Reproduction of materials published in the journal is allowed only with the written permission
of the editorial office. The advertiser is responsible for the content of the promotional materials.

Format 64x90/8. Paper offset. Signed for print 7.04.2022.
Order №0123. Conditional Printing Sheets 300. Cambria headset

The original layout was produced and printed at "Polygraph Center" Lira Ltd. ".
Uzhhorod, street. Mitrak, 25
www.lira-print.com

ЗМІСТ

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Кишковий мікробіом і неалкогольна жирова хвороба печінки у дітей: шляхи взаємодії

Горленко О.М., Пушкаренко О.А., Калій В.В., Гойдаш Т.М. 6

Резекція нижньої порожнистої вени при інвазивному пухлинному венозному тромбозі у хворих раком нирки

Русин В.І., Бойко С.О., Русин В.В., Бойко С.Ш.С., Сима О.В. 15

Передумови для виникнення себорейного дерматиту

Височанська В.В., Коваль Г.М. 23

Вплив спелеотерапії на стан реактивності бронхів у дітей, хворих на бронхіальну астму

Білак В.М., Симулик В.Д. 31

Хвороби кістково-м'язової системи й окремі аспекти ресурсного забезпечення ревматологічної складової системи охорони здоров'я в Закарпатській області

Брич В.В. 36

Запальна відповідь у немовлят із внутрішньоутробною інфекцією від матерів із діагностованою TORCH-інфекцією

Горленко О.М., Чухран Ю.Ю. 43

Погляд акушер-гінеколога на проблеми внутрішньоутробної інфекції

Корчинська О.О., Балого О.А., Поляк-Товт В.М. 53

Використання факторного аналізу для характеристики лабораторних показників крові у пацієнтів із цирозом печінки

Сіткар А.Д., Ростока Л.М., Бурмістрова Я.Ю., Максименко К.Ю., Краснова А.А. 65

Зміни коагуляційної системи крові у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки та ураження нирок при інфікуванні COVID-19

Сірчак Є.С., Сабовчик К.В., Рего О.Ю., Архій Е.Й. 72

Зміни щільності клітинних елементів структурних компонентів білої пульпи селезінки щурів-самців пострепродуктивного віку впродовж першого тижня після антигенної стимуляції організму

Кочмарь М.Ю., Гецько О.І., Палапа В.Й., Голош Ю.В. 79

Особливості фізичного розвитку дітей дошкільного віку з психомоторними порушеннями

Няньковський С.Л., Пишник А.І. 87

Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура (клінічний випадок)

Горленко О.М., Сочка Н.В., Симочко Н.В. 101

Віддалені наслідки токсоплазмозної внутрішньоутробної інфекції для дітей (огляд літератури)

Томей А.І. 105

CONTENT

ORIGINAL STUDIES

**Intestinal microbiome and non-alcoholic fatty liver disease in children:
ways of interaction**

Horlenko O.M., Pushkarenko O.A., Kaliy V.V., Hoydash T.M. 6

**Resection of the inferior vena cava in invasive tumor venous thrombosis
in patients with renal cancer**

Rusyn V.I., Boiko S.O., Rusyn V.V., Boiko S.Sh.S., Syma O.V. 15

Basis for emergence of Seborrheic Dermatitis

Vysochanska Vlasta, Koval Galina 23

**The influence of speleotherapy on bronchi tonus of childrens suffering
from bronchial asthma**

Bilak V.M., Symulyk V.D. 31

**Diseases of the musculoskeletal system and some aspects of resource provision of
rheumatological component of the healthcare system in Transcarpathian region**

Brych V.V. 36

**Inflammatory response status in infants with Intrauterine Infection from
mothers with identified TORCH infection**

Horlenko O.M., Chuhran Yu.Yu. 43

Obstetrician-gynecologist's view on the problems of intrauterine infection

Korchynska O.O., Baloha O.A., Polyak-Tovt V.M. 53

**Usage of factor analysis for characteristics of laboratory blood indicators
in patients with liver cirrhosis**

Sitkar A.D., Rostoka L.M., Burmistrova Ya.Yu., Maksymenko K.Yu., Krasnova A.A. 65

**Blood coagulation disorders in patients with non-alcoholic fatty disease
and kidney disease infected COVID-19**

Sirchak Ye.S., Sabovchik K.V., Reho O.Yu., Arhij E.Yo. 72

**The dynamics of changes in the density of the cellular elements of structural
components of the white pulps centres of lymphoid nodules in the spleen of male rats in
their postreproductive age during the first week after antigenic stimulation of the body**

Kochmar M.Yu., Hetsko O.I., Palapa V.Y., Holosh Yu.V. 79

**Peculiarities of physical development of preschool children with psychomotor
development disorders**

Niankovskyy S.L., Pyshnyk A.I. 87

Idiopathic thrombocytopenic purpose (clinical case)

Horlenko O.M., Sochka N.V., Symochko N.V. 101

**Long-term consequences of congenital toxoplasmosis in children
(Literature review)**

Tomey A.I. 105

УДК 614.2(477.87):616.7-002.77-031.7
DOI 10.24144/1998-6475.2022.55.36-42

ХВОРОБИ КІСТКОВО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ Й ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕВМАТОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Брич В. В.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», факультет здоров'я та фізичного виховання,
м. Ужгород*

Резюме. *Вступ.* Здоров'я опорно-рухового апарату має вирішальне значення для функціонування людини, оскільки дозволяє підтримувати економічну, соціальну та функціональну незалежність протягом життя.

Мета дослідження. Дослідити та проаналізувати динаміку показників захворюваності та поширеності хвороб кістково-м'язової системи, ресурсного забезпечення вторинної та третинної медичної допомоги особам з вказаними захворюваннями в системі охорони здоров'я Закарпатської області.

Матеріали та методи. Використано статистичний метод та метод структурно-логічного аналізу, матеріалами дослідження стала оприлюднена інформація галузевої статистичної звітності по Україні та Закарпатській області за 2009 – 2020 рр.

Результати досліджень. У Закарпатській області встановлено зниження рівня захворюваності на хвороби кістково-м'язової системи протягом 2009 – 2018 років на 27,7%. Визначено щорічне протягом 2009 – 2017 років зниження рівня поширеності вказаного класу хвороб з наступним зростанням у 2018 році на 1,2%. Ревматологічна служба характеризувалась скороченням штатного забезпечення посад лікарів-ревматологів на 8,8% та ліжкового забезпечення на 25% за рахунок закладів охорони здоров'я вторинної медичної допомоги.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що в Закарпатській області рівні захворюваності та поширеності хвороб кістково-м'язової системи протягом 2009 – 2018 років мали тенденцію до зниження. Ресурсне забезпечення ревматологічної служби регіону також протягом 10 років зменшилося через повне скорочення ревматологічних ліжок у закладах вторинної медичної допомоги та скорочення штатних посад лікарів-ревматологів.

Ключові слова: ресурси, опорно-руховий апарат, захворюваність, поширеність, хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини.

Diseases of the musculoskeletal system and some aspects of resource provision of rheumatological component of the healthcare system in Transcarpathian region

Brych V.V.

Abstract. *The aim of the study.* To investigate and analyze the dynamics of morbidity and prevalence of diseases of the musculoskeletal system, resource provision of secondary and tertiary care for people with these diseases in the healthcare system of Transcarpathian region.

Materials and methods. The statistical method and the method of structural-logical analysis were used. The research materials became the published information of sectoral statistical reporting in Ukraine and Transcarpathian region during 2009 – 2020.

Results. The study in Transcarpathian region found a decrease in the incidence of diseases of the musculoskeletal system during 2009 – 2018 by 27.7%. The annual decrease in the prevalence of this class of diseases during 2009 – 2017 with a subsequent increase in 2018 by 1.2% was also determined. The Rheumatology Service was characterized by a reduction in the staffing of rheumatologists by 8.8% and the provision of beds by 25% at the expense of secondary health care facilities.

Conclusions. The study found that in the Transcarpathian region, the incidence and prevalence of diseases of the musculoskeletal system during 2009 – 2018 tended to decrease. The resource provision of the rheumatology

service in the region has also decreased over the past 10 years due to the complete reduction of rheumatology beds in secondary care facilities and the reduction of staff positions in rheumatologists.

Key words: resources, musculoskeletal system, morbidity, prevalence, diseases of the musculoskeletal system and connective tissue

Вступ

Здоров'я опорно-рухового апарату має вирішальне значення для функціонування людини, оскільки дозволяє підтримувати економічну, соціальну та функціональну незалежність протягом життя [1]. Порушення опорно-рухового апарату є основною причиною інвалідності та захворюваності в усьому світі. Вони призводять до величезних витрат для систем охорони здоров'я та соціальної допомоги [2]. Саме тому захворювання кістково-м'язової системи та сполучної тканини мають значний вплив на суспільство, а їх тягар у вигляді інвалідності часто перевищує інші неінфекційні захворювання. Попри докази дуже значного тягара м'язово-скелетних захворювань, наявна інформація щодо оцінки справжньої їх поширеності та навантаження, ймовірно, є недостатньою [3]. У багатьох країнах стан здоров'я опорно-рухового апарату вважається менш пріоритетним у порівнянні з іншими станами, більш тісно пов'язаними зі смертністю та невідкладністю [4].

Системи охорони здоров'я в розвинених країнах поступово реагують на це шляхом визнання здоров'я опорно-рухового апарату в рамках політики охорони здоров'я, фінансування та впровадження мультидисциплінарних моделей обслуговування, орієнтованих на пацієнта [4].

В Україні проблема хвороб кістково-м'язової системи також дуже актуальна. Протягом п'яти років (2016 – 2020 рр.) у структурі причин первинної інвалідності серед дорослого населення України третє місце після хвороб системи кровообігу та новоутворень займали хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини з часткою 11,4–14,2% [5, 6]. Це збільшує навантаження на лікувальну, профілактичну, реабілітаційну сфери системи охорони здоров'я.

Тому виникає необхідність більш ретельного вивчення захворюваності та поширеності хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини, аналізу наявності та використання ресурсного забезпечення медичної допомоги при ураженнях опорно-рухового апарату на рівні країни та окремих регіонів.

Мета дослідження

Дослідити та проаналізувати динаміку показників захворюваності та поширеності хвороб кістково-м'язової системи, кадрового та ліжкового компонентів ресурсного забезпечення вторинної та третинної медичної допомоги особам з вказаними захворюваннями в системі охорони здоров'я Закарпатської області.

Матеріали та методи

Під час виконання дослідження використано статистичний метод та метод структурно-логічного аналізу. Матеріалами дослідження стала оприлюднена інформація галузевої статистичної звітності по Україні та Закарпатській області за 2009 – 2020 рр.: показники зареєстрованих хвороб, у тому числі з уперше в житті встановленим діагнозом; показники ліжкового фонду та штатного забезпечення закладів охорони здоров'я.

Результати досліджень

При проведенні дослідження встановлено, що для України та Закарпатської області у 2009 – 2018 рр. характерне поступове зниження рівнів захворюваності на хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини (M00-M99) (рис. 1). За 9 років захворюваність за вказаними нозологіями в Україні зменшилася на 14,5% (з 3367,0 до 2878,0 на 100 тис. населення), а в Закарпатській області – на 21,5% (з 2965,9 до 2328,0 на 100 тис. населення). Загалом у Закарпатській області за період 2009 – 2018 років зареєстровано зниження захворюваності на хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини на 27,7% до 2143,3 на 100 тис. населення у 2018 році. Тільки у 2016 році спостерігалося незначне зростання захворюваності за класом M00-M99 на 3,3%. Слід відзначити, що в Закарпатській області реєструвалися нижчі рівні захворюваності вказаного класу хвороб щороку в межах 12–24%. Найменша різниця у показниках, визначена у 2009 році, склала 12%, а найбільша, у 2013 році, – 23,3%

Рис. 1. Динаміка показників захворюваності на хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини у 2009 – 2018 роках в Україні та Закарпатській області (на 100 тис. населення).

Також нами проаналізовано рівень поширеності хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини у Закарпатській області за період 2009 – 2018 років, який мав тенденцію до зменшення. Визначено, що з 2009

року (7085,7 на 100 тис. населення) до 2017 року (5815,6 на 100 тис. населення) вказаний рівень знизився на 17,9%, але у 2018 році знову незначно зріс на 1,2% до показника 5887,3 на 100 тис. населення.

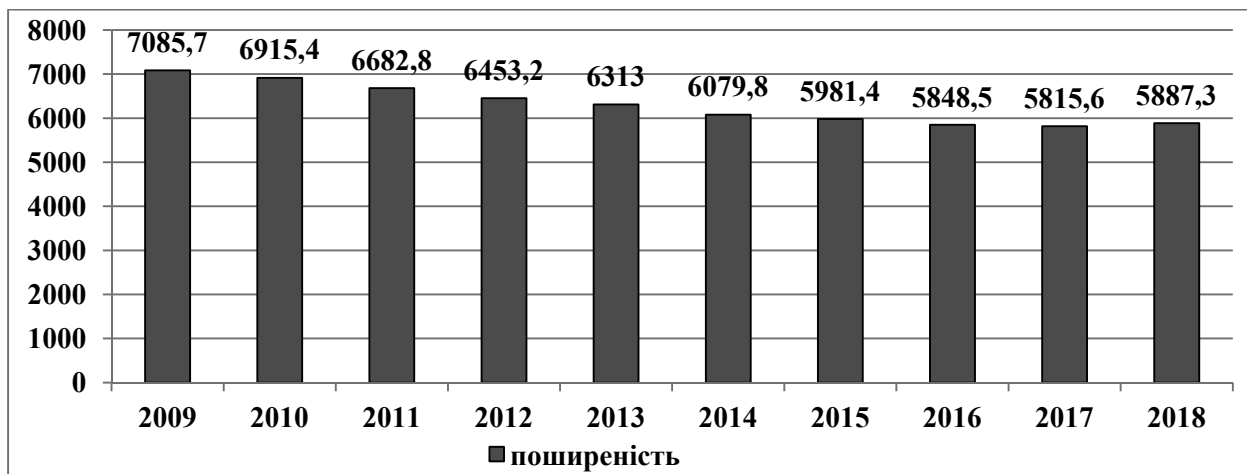

Рис. 2. Динаміка показників поширеності хвороб кістково-м'язової системи та сполучної тканини у 2009 – 2018 роках у Закарпатській області (на 100 тис. населення).

Попри тенденцію до зменшення рівнів захворюваності та поширеності хвороб кістково-м'язової системи і сполучної тканини, вони й надалі посідають важливе місце у формуванні громадського здоров'я та зниженні працездатності населення Закарпатської області. Адже саме хвороби кістково-м'язової системи посідали третє місце в структурі причин інвалідизації населення регіону після хвороб серцево-судинної системи та новоутворень у 2014 – 2018 роках.

З метою розуміння обсягу та можливостей надання вторинної та третинної

медичної допомоги пацієнтам із хворобами кістково-м'язової та сполучної тканини нами проаналізована доступна інформація щодо ресурсного забезпечення (кадрового та ліжкового) ревматологічної сфери системи охорони здоров'я Закарпатської області.

Найперше вивчена інформація щодо наявності ревматологічних ліжок у закладах охорони здоров'я Закарпатської області за період 2011 – 2020 роки (табл. 1).

Таблиця 1

**Забезпеченість ревматологічними ліжками в Закарпатській області у 2011 – 2020 роках
(абс., на 10 тис. населення)**

Адміні- стративна територія	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		з 2011 до 2020	
	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість	Абс	Забезпеченість
Закарпатська область	56	0,45	56	0,45	53	0,42	46	0,37	41	0,33	41	0,33	41	0,33	41	0,33	41	0,33	36	0,29	-20	-0,16
Берегівський район	10	1,32	10	1,32	7	0,92	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10	-0,92
Виноградівський район	5	0,42	5	0,42	5	0,42	5	0,42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5	-0,42
Іршавський район	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	5	0,5	-	-	-5	-0,5
ЗОЗ обласного підпорядкування	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	36	-	-36	-

При узагальненні та аналізі наведених даних (табл. 1) встановлено, що за досліджуванний період загальна кількість ревматологічних ліжок у Закарпатській області скоротилася на 35,7% (20 ліжок). Слід відзначити, що переважна частина ліжок передбачена при

наданні третинної медичної допомоги у закладах охорони здоров'я обласного підпорядкування з тенденцією до збільшення їх частки протягом 10 років: у 2011 – 2012 роках – 64,3%, 2013 році – 67,9%, 2014 році – 78,3%, у 2015 – 2018 роках – 87,8% (рис. 3).

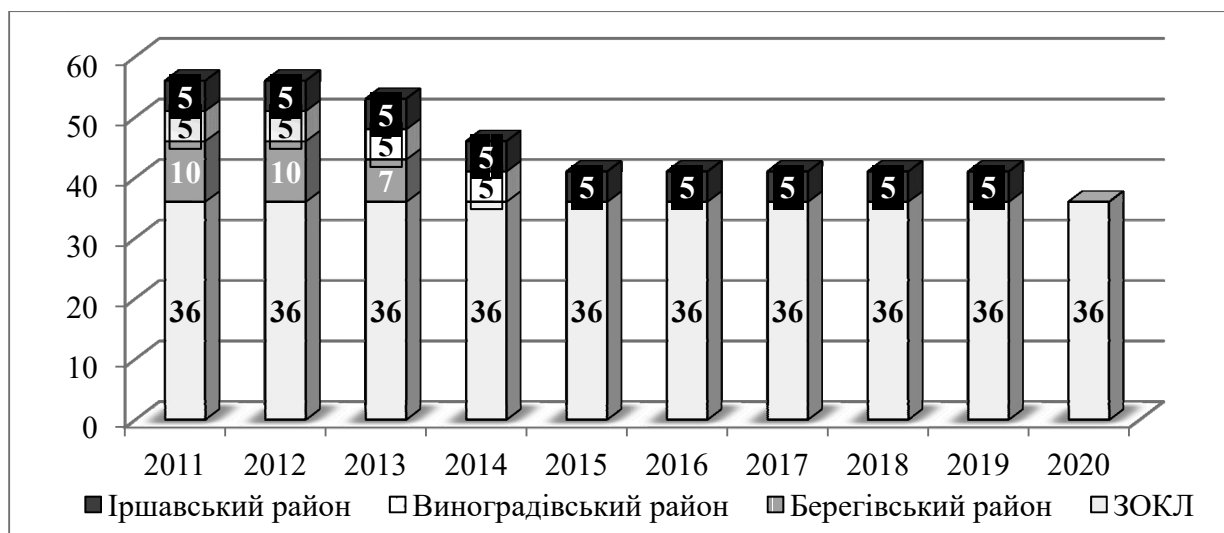

Рис. 3. Динаміка кількості ревматологічних ліжок у системі охорони здоров'я Закарпатської області.

У 2011 році близько третини ревматологічних ліжок (35,7%) були також у закладах охорони здоров'я вторинної медичної допомоги трьох адміністративно-територіальних одиниць області – Берегівського, Виноградів-

ського та Іршавського районів. Але при тому, що 2011 – 2012 роках у Берегівському районі було найбільше вказаних ліжок, у 2013 році вже відбулося їх скорочення на 30%, а у 2014 році – їх повна ліквідація. Згодом, у 2015 році,

ліжка в Виноградівському районі скоротили і перепрофілювали для лікування інших нозологій. Це все скоротило загальну чисельність ревматологічних ліжок у Закарпатській області за 5 років (2011 – 2015 роки) на 26,8%. Слід відзначити, що на кінець 2020 року вказані ліжка залишились тільки у закладі третинної медичної допомоги – КНП «Закарпатська обласна клінічна лікарня імені А. Новака». При аналізі слід врахувати, що стаціонар-

на допомога особам із хворобами кістково-м'язової системи в закладах охорони здоров'я може надаватися на терапевтичних ліжках.

З метою розуміння кадрового забезпечення надання медичної допомоги населенню з хворобами кістково-м'язової системи та сполучної тканини проаналізована інформація щодо забезпеченості лікарями-ревматологами (табл. 2).

Таблиця 2

**Забезпеченість лікарями-ревматологами системи охорони здоров'я
Закарпатської області, 2011 – 2020 рр.**

Рік	Число посад у цілому в закладі		У т.ч. в поліклініці (амбулаторії) диспансері, консультації		Число фізичних осіб основних працівників у цілому в закладі на зайнятих посадах
	штатних	зайнятих	штатних	зайнятих	
2011	14,25	14,25	11,75	11,75	16
2012	13,00	12,75	10,50	10,50	17
2013	13,50	13,25	11,25	11,00	17
2014	13,25	12,50	11,25	10,50	16
2015	12,25	12,00	10,25	10,00	15
2016	11,75	10,75	9,75	8,75	14
2017	11,75	11,50	9,75	9,50	15
2018	11,75	11,50	9,75	9,50	15
2019	12,25	12,00	9,75	9,50	15
2020	13,00	11,50	9,50	8,00	14
З 2011 до 2020	-1,25	-	-2,25	-	-2

При аналізі наведених даних встановлено, що загальна кількість штатних посад лікарів-ревматологів складала у 2011 році 14,25, але вже в 2012 році розпочалось поступове скорочення, яке у 2016 році досягло 11,75. У 2019 – 2020 роках відбулось збільшення вказаних посад на 1,25. Тобто загалом за досліджуваний період (2011 – 2020 рр.) загальна кількість штатних посад лікарів спеціальності «ревматологія» зменшилася на 8,8%. Слід відзначити, що переважне скорочення відбулося через посади в амбулаторно-поліклінічних структурних підрозділах закладів охорони здоров'я, де число штатних посад лікарів-ревматологів зменшилося на 19,1% (2,25) з наступним їх перерозподілом для забезпечення стаціонарної допомоги. Це може призвести до збільшення навантаження щодо надання медичної допомоги особам

з хворобами кістково-м'язової системи й сполучної тканини на лікарів загальної практики, а згодом і до збільшення рівнів захворюваності й поширеності хвороб класу M00-M99 з наступним зростанням втрати працездатності населенням. З метою попередження інвалідизації слід налагодити систему надання медичної допомоги особам із хворобами кістково-м'язової системи за рахунок забезпечення надання первинної медичної допомоги й послуг медичної реабілітації на різних рівнях.

Висновки

У результаті дослідження встановлено, що в Закарпатській області, як і в Україні, рівень захворюваності на хвороби кістково-м'язової системи протягом 2009 – 2018 років мав тенденцію до зниження, яке за 10 років

склало 27,7%. Натомість рівень поширеності вказаного класу хвороб в Закарпатській області знижувався щорічно за 9 років, але у 2018 році знову незначно зріс на 1,2%. Ресурсне забезпечення ревматологічної служби також протягом 10 років мало тенденцію до зменшення. Так, до 2020 року відбулося повне скорочення ревматологічних ліжок у закладах охорони здоров'я вторинної ме-

дичної допомоги та скорочення штатних посад лікарів-ревматологів в системі охорони здоров'я Закарпатської області. З метою попередження інвалідизації організація надання медичної допомоги особам з хворобами кістково-м'язової системи потребує удосконалення через її забезпечення на рівні первинної медичної допомоги та використання послуг медичної реабілітації на різних рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Briggs A.M., Woolf A.D., Dreinhöfer K., Homb N., Hoy D.G., Kopansky-Giles D. et al. Reducing the global burden of musculoskeletal conditions. *Bulletin of the World Health Organization*. 2018. 96(5):366-8. Available from: <https://doi.org/10.2471/BLT.17.204891>
2. Lewis R., Gómez Álvarez C.B., Rayman M., Lanham-New S., Woolf A., Mobasheri A. Strategies for optimising musculoskeletal health in the 21st century. *BMC musculoskeletal disorders*. 2019. 20(1):164. Available from: <https://doi.org/10.1186/s12891-019-2510-7>
3. Blyth F.M., Briggs A.M., Schneider C.H., Hoy D.G., March L.M. The Global Burden of Musculoskeletal Pain-Where to From Here? *American journal of public health*. 2019. 109(1):35-40. Available from: <https://doi.org/10.2105/AJPH.2018.304747>
4. Briggs A.M., Jordan J.E., Kopansky-Giles D., Sharma S., March L., Schneider C.H. et al. The need for adaptable global guidance in health systems strengthening for musculoskeletal health: a qualitative study of international key informants. *Global health research and policy*. 2021. 6(1):24. Available from: <https://doi.org/10.1186/s41256-021-00201-7>
5. Briggs A.M., Cross M.J., Hoy D.G., Sánchez-Riera L., Blyth F.M., Woolf A.D. et al. Musculoskeletal Health Conditions Represent a Global Threat to Healthy Aging: A Report for the 2015 World Health Organization World Report on Ageing and Health. *Gerontologist*. 2016. 56(2): S243-S255. Available from: <https://doi.org/10.1093/geront/gnw002>
6. Іпатов А.В., Мороз О.М., Гондуленко Н.О., Ханюкова І.Я., Маметієв А.О., Саніна Н.А. та ін. Основні показники інвалідності та діяльності медико-соціальних експертних комісій України за 2018 рік: аналітико-інформаційний довідник. Дніпро: Акцент ПП; 2019. 180 с. Available from: <https://repo.dma.dp.ua/5615/>
7. Іпатов А.В., Мороз О.М., Ханюкова І.Я., Гондуленко Н.О., Саніна Н.А., Ульянова А.М. Основні показники інвалідності та діяльності медико-соціальних експертних комісій України за 2020 рік: аналітико-інформаційний довідник. Дніпро: Акцент ПП; 2021. 188 с. Available from: <http://repo.dma.dp.ua/7183/>

REFERENCES

1. Briggs A.M., Woolf A.D., Dreinhöfer K., Homb N., Hoy D.G., Kopansky-Giles D. et al. *Reducing the global burden of musculoskeletal conditions. Bulletin of the World Health Organization*. 2018. 96(5):366-8. Available from: <https://doi.org/10.2471/BLT.17.204891>
2. Lewis R., Gómez Álvarez C.B., Rayman M., Lanham-New S., Woolf A., Mobasheri A. (2019). Strategies for optimising musculoskeletal health in the 21st century. *BMC musculoskeletal disorders*. 2019. 20(1):164. Available from: <https://doi.org/10.1186/s12891-019-2510-7>
3. Blyth F.M., Briggs A.M., Schneider C.H., Hoy D.G., March L.M. (2019). The Global Burden of Musculoskeletal Pain-Where to From Here? *American journal of public health*. 2019. 109(1):35-40. Available from: <https://doi.org/10.2105/AJPH.2018.304747>
4. Briggs A.M., Jordan J.E., Kopansky-Giles D., Sharma S., March L., Schneider C.H. et al. The need for adaptable global guidance in health systems strengthening for musculoskeletal health: a qualitative study of international key informants. *Global health research and policy*. 2021. 6(1):24. Available from: <https://doi.org/10.1186/s41256-021-00201-7>
5. Briggs A.M., Cross M.J., Hoy D.G., Sánchez-Riera L., Blyth F.M., Woolf A.D. & March L. (2016). Musculoskeletal Health Conditions Represent a Global Threat to Healthy Aging: A Report for the 2015 World Health Organization World Report on Ageing and Health. *The Gerontologist*. 2016;56(2):S243-S255. Available from: <https://doi.org/10.1093/geront/gnw002>

6. Ipatov A.V., Moroz O.M., Hondulenko N.O., Khaniukova I.Ya., Mametiev A.O., Sanina N.A. et al. Osnovni pokaznyky invalidnosti ta diialnosti medyko-sotsialnykh ekspertnykh komisii Ukrainy za 2018 rik: analityko-informatsiinyi dovidnyk [Basic indicators of disability and activity of medical and social expert commissions of Ukraine for 2018: analytical-informational guide]. Dnipro: Aktsent PP; 2019. 180 s. Available from: <https://repo.dma.dp.ua/5615/> [in Ukrainian]
7. Ipatov A.V., Moroz O.M., Khaniukova I.Ya., Hondulenko N.O., Sanina N.A., Ulianova A.M. Osnovni pokaznyky invalidnosti ta diialnosti medyko-sotsialnykh ekspertnykh komisii Ukrainy za 2020 rik: analityko-informatsiinyi dovidnyk [Basic indicators of disability and activity of medical and social expert commissions of Ukraine for 2020: analytical-informational guide]. Dnipro: Aktsent PP; 2021. 188. Available from: <http://repo.dma.dp.ua/7183/> [in Ukrainian]

Отримано 04.03.2022 р.